

Aurland Symposium Referat fra Andrew Place

Dag 1 – den 25. oktober 2017

Hovedstruktur

Aurlandsvungen har en meget præcis placering mellem fjord, elv, ryggen og bakken. Disse landskabstræk har på hver deres måde bestemt hvordan byen har udviklet sig gennem historien og de har formet den klare opdeling i forskellige kvarterer med forskellige sammensætninger. Landskabet og historien er nøglen til områdets struktur og en forståelse og videreudvikling af dem bør være bærelag for fremtidig udvikling. Selv navnet er en nøgle til at forstå stedet: aurland er elvens grusede aflejring som modsat dalen ikke er egnet til jordbrug og vangen er den græsklædte mark.

Historien

De fysiske historiske kulturspor har alle en stor betydning i forhold til hvor de er placeret i landskabet og den ejendomsstruktur og de adgangsforhold de resulterer i så som pladser, veje, marker, haver, hegn og kanter. Disse vigtige historier er i dag svære at aflæse i rummet og mange steder er det muligt med få tilpasninger at fremdrage og tydeliggøre disse kvaliteter og kontraster.

Storgarden Aurdal fra vikingetiden med bronzealderens gravhøje, bliver siden til Prestegarden og nu Jordbruksskole - markerer Aurlandsdalens betydning som jordbrugsområde. Sammen med skolen, bibliotek og hallen er dette et område for især børn og unges læring og sport

Ryggjakyrkja kultsted og stavkirke markerer ryggen mellem fjord og elv
Onstad med tidlig bosætning og Lordehuset er et eksempel på den tidlige laksetourisme.

Aurlandsvungen med kirken, kirkegården, torvet og byhusene er byen hjerte og krydspunkt for bevægelser til de fire verdenshjørner. Den både samler og spreder. Fjordens vandkant er delt mellem stranden i nord med et naturligt udtryk som tilhørte Prestegarden og dermed nu Jordbruksskolen og trækajen og odden som er alminingens havnekaj i offentlig eje. Vandkanten er historisk set kontakten til verden for både mennesker og handel og i dag også for massetourismen.

Kjølelageret er symbol på den kollektive landbrugsproduktion og samhandel og et visuelt pejlemærke set fra vandet.

Torvet i centrum

Torvet midt i Aurlandsvungen må fremhæves som krydspunkt for bevægelser og som centrum for det offentlige liv. Kirken og især kirkemuren danner en klar kant på torvet i en god menneskelig skala. Torvet rummer nogle vigtige, bevaringsværdige kontraster. På den ene side af kirkegårdens mur er det rolige, grønne, mennesketomme rum som slutter sig om kirkens tunge mure. På den anden side af muren er der mennesker, bevægelse, biler og veje som peger udad mens forskelligartede huse løseligt danner kanter og åbninger mellem Torvet og den omgivende verden.

Opfattelsen af torvet og dens forbindelser kan styrkes ved at fremhæve landskabet og historiens strukturer på torvet. Disse sløres i dag dels af parkering, kørebaner,

SCHØNHERR A/S
Klosterport 4C, 1. sal
DK 8000 Århus C
Tlf +45 8618 6900

Planaden 8C, 4 tv
DK 1263 København K
Tlf +45 3318 6180

mail@schonherr.dk
www.schonherr.dk

CVR nr. 33 06 14 20

Fjordbank Mors
Reg.nr. 9100
Konto nr. 1055649371
IBAN nr. DK1291001055649371
SWIFT: ALBADKKK
BIC: MOSPDK21

kanter og forskellige belægninger samt af en uheldig udjævning af terrænet som nu fremstår vandret. Landskabet som er tydeligt på gamle billeder var tidligere kendetegnet ved ryggens skrånende overgang til fjord og elv. Fra de to låger i kirkegårdsmuren gik man nedad henholdsvis mod syd til elven og mod vest til fjorden. På parkeringsarealet på sydsiden af kirkegårdsmuren er terrænet nu sænket og ved de udgange fra pladsen er terrænet hævet op ved politibygningen, Aurlandskopassagen og ved Brødrene Wangen. De vigtige forbindelser som stråler ud fra torvet bliver derfor svære at se og følge. Samtidig er der ikke meget opholdsareal langs ydersiden af kirkemuren hvor man kunne ønske sig et bredere areal. En ny, sammenhængende belægning som flyder naturligt fra kirkegårdsmuren og ned igennem de forskellige forbindelser til elv og fjord vil give en klar og robust struktur som byens skiftende huse og bygningerne kan forholde sig til. En vigtig åbning er den ned til fjorden.

Visuelle overgange

Både på torvet, mellem husene og langs det meste af elven er parkerede biler stor set alle steder placeret på de mest synlige steder og danner både fysisk og visuel barriere for fodgængere. Mange steder kan parkeringsarealer disponeres mere rationelt og pladsbesparende og dermed fremstå mindre synlige og uden at spærre for ganglinjer. Det kan også diskuteres om ikke også antallet af pladser kan reduceres og der i stedet henvises til andre pladser da der stort set alle steder er kort gåafstand.

Elven fremstår som et smukt naturelement helt ind til Aurlandsvangen men på det sidste stykke fra broen til fjorden er kanterne tilfældigt behandlede som lodrette kajkanter. Fra Odden er udsigten til elven uskønt indrammet af trådhegn, støttemur, parkerede biler og asfalt. Alene det at flytte parkeringspladser til modsatte side væk fra fjorden og fjerne trådhegn vil forbedre oplevelsen af elven og betyde at man kan gå langs med vandet.

Mange andre steder vil en ret simpel oprydning og fjernelse af forstyrrende elementer på enkel vis forbedre oplevelsen og brugen af arealerne.

Stiforbindelser

Der mangler tydelige, direkte stiforbindelser mellem Aurlands centrale mødesteder, de forskellige byfunktioner samt det omgivende landskab:

Lav gangstier fra Vangen til Ryggjakyrkja evt via Trudvang og hotelgrunden

Lav cykel- og gangsti fra det gamle Onstad til Aurlandshallen via en ny bro over elven

Lav en trampesti langs elvens nordlige bred, tæt på vandet og under broen helt fra Odden til Aurlandshallen

Lav en sti langs elvens sydside fra broen til havnen

Udtryk brugerne

Der er meget stort lokalt engagement og drivkraft som har gavn af de mange forskellige typer af bygninger og byrum både de små og de lidt større. Denne variation er karakteristisk og værd at bygge videre på. De forskellige aldersgrupper og sociale sammenhænge har brug for tilknytning til forskellige byrum eller dele af byrum eller dele af byrum på forskellige tidspunkter. De offentlige rum, især torvet og kajen skal være fleksible nok til at kunne tilpasses til særlige grupper på særlige tidspunkter uden at de fælles ejerskab for alle forsvinder.

Dag 2 – den 26. oktober 2017

Forbindelser

Lav gangsti direkte til Stegastein

Tourisme

Når der ankommer cruiseskibe i dag er der stor mangel på basal service inklusive toiletter på Odden i Aurland og på Stegastein

Strategi

Ønske om en konkretisering af processen. Hvornår sker der noget? At have en robust plan er vigtigt for at skabe retning for en fremtid vi ikke kender.

Vision, program, masterplan, midlertidige byrumsforsøg